

CELOTNI DOHODEK

PO NAVEDENIH podatkih samo tri podjetja sodijo v vrsto večjih trgovskih podjetij, to pa so Slovenija-avto, Slovenija-vino in Cosmos. Vsa druga so nekajkrat manjša od zadnjega med navedeno trojico šišenskih trgovskih podjetij. Poglejmo, kaj prikazujejo podatki!

Gospodarska organizacija	Celotni dohodek	Točke	Mesto
1. Slovenija-avto	707.897.026	10	1.
2. Slovenija-vino	432.751.584	9	2.
3. Cosmos	300.812.204	8	3.
4. Elektrovod	89.874.688	7	4.
5. Kurivoprodaja	62.241.503	6	5.
6. Koopromet	38.227.094	5	6.
7. Drogerija	30.548.812	4	7.
8. Gorjana	25.131.860	3	8.
9. Galis	23.711.102	2	9.
10. Slovenija-promet (podružnica)	18.296.000	1	10.

Za to deseterico pridejo še tri manjša podjetja, ki jih bomo navedli in vključili v tekmovanje, ker lahko prodajo med deset največjih. To so: Obrt-oprema z nekaj več kakor 13, Slovenija-promet (uprava) s 6 in Iskra-CAOP s 4 milijoni celotnega dohodka.

KOMENTAR: Podatki iz te discipline kažejo, da vseh 13 kandidatov iz naše občine ne ustvari niti približno takega celotnega dohodka kakor npr. »Metalka« iz občine Ljubljana-Center. Glavnine tega dohodka pa ne ustvarjajo podjetja, ki jih lahko tudi po strukturi potrošnikov imenujemo občinska, ampak prav tista, ki trgujejo ne samo v naši občini, ampak tudi v našem mestu ter še dlje in širše. To potrjuje, da trgovina nikoli ni bila lokalna. V njeni naravi je, da se širi, da »nadzoruje« velika območja in privlači množice potrošnikov. V tem kajpak ni nič slabega. Nasprotno, vendar kažejo naši podatki, da pride na enega našega občana veliko manj celotnega dohodka iz trgovine kakor iz industrije (primerjajte podatke iz Javne tribune št. 3/89). To po svoje navaja na sklep, da kupujejo Šiškarji zunaj svoje občine, kakor tudi na to, da tečejo tokovi porabe, posebno osebne, zunaj meja naše občine; vendar se zavoljo tega ne gre griziti, toda tudi ne veseliti. Nekateri korake je potrebno storiti v dobro občine in njenih potrošnikov, da bi bili ti tokovi močnejši znotraj same občine.

DOHODEK

CE JE DOHODEK kategorija, ki izpričuje uspešnost, potem tookrat ne bo tako očitno, kajti to pravilo se bo uveljavilo malo pozneje, ko bomo prikazovali dohodek na zaposlenega. Dotlej pa je stvar taka:

Gospodarska organizacija	Dohodek	Točke	Skupaj	Mesto
1. Slovenija-vino	109.765.581	10	19	1.
2. Cosmos	40.908.176	9	17	3.

3. Slovenija-avto	37.146.260	8	18	2.
4. Kurivoprodaja	8.930.269	7	13	4.
5. Koopromet	5.434.098	6	11	5.—6.
6. Drogerija	5.248.510	5	9	7.
7. Elektrovod	3.904.176	4	11	5.—6.
8. Galis	2.488.273	3	5	8.
9. Iskra CAOP	1.996.275	2	2	10.—11.
10. Slovenija-promet (podružnica)	1.094.753	1	2	10.—11.
11. Gorjana	586.794	—	3	9.

Zunaj tekmovanja sta ostala še Obrt-oprema in Slovenija-promet (uprava), ki imata 690.113 oziroma 443.818 dinarjev dohodka.

KOMENTAR: Žal nimamo podatkov, da bi primerjali poslovno uspešnost naših podjetij z drugimi. Vendar se pokaže, da Slovenija-avto ne ustvari tolikšnega dohodka kakor Slovenija-vino. Ali naj to pomeni, da je donosnejše trgovati z vinom kakor pa prodajati avtomobile in nadomestne dele zanje, je težko reči. Vendar to niti ni tako pomembno kakor naše odkritje, da prav majhni ustvarjajo velik dohodek. Nekaj primerjav: Da bi Slovenija-avto ustvaril milijon dohodka, mora ustvariti 20 milijonov celotnega dohodka. Kurivoprodaja pa mora ustvariti manj kakor osem milijonov celotnega dohodka za milijon dohodka. Ta primerjava je še izrazitejša za Iskra CAOP, ki mora ustvariti nekaj več kakor dva milijona celotnega dohodka, da bi zapisala v svoj saldo milijon dohodka. Kaj kažejo ta razmerja? Odgovor pričakujemo od samih trgovcev. Nas zanima zdaj tabela, ki kaže, da se tisto, kar smo povedali na začetku, tudi uresničuje, namreč, da se izloča skupina večjih. Jasno je tudi, da se oblikujeta »zlata sredina« in »repa«, ki se bo nenehno spreminjala. Lahko se celo zgodi, da bo kdo iz tega repa zmesal račune tudi precej večjim.

BRUTO SKLADI

CE SO SKLADI grafikoni akumulacije, ali bolje povedano: če so njihovi resnični kazalci, potem imamo tudi tu precej presenečenj, ki niso preveč optimistična. Poglejmo!

Gospodarska organizacija	Bruto skladi	Točke	Skupno	Mesto
1. Slovenija-vino	34.387.966	10	29	1.
2. Slovenija-avto	9.685.701	9	27	2.
3. Cosmos	5.127.828	8	25	3.
4. Kurivoprodaja	4.371.193	7	20	4.
5. Koopromet	3.009.634	6	17	5.
6. Elektrovod	2.458.224	5	16	6.
7. Drogerija	927.200	4	13	7.
8. Galis	554.610	3	8	8.
9. Obrt-oprema	327.477	2	2	11.
10. Iskra CAOP	258.895	1	3	9.—10.
11. Gorjana	128.379	—	3	9.—10.

Tu sta izostali podružnica in uprava Slovenija-prometa, ki sta imeli lani 102.037 oziroma 75.738 dinarjev bruto skladov.

Trgovina šele prodira

V NADALJEVANJU našega »tekmovanja«, kdo je največji v naši občini, bomo tokrat »obravnavali« trgovino. Ta razmeroma »mlada« panoga v našem (občinskem) gospodarstvu ni tako razvita, kakor na primer industrija. Temu se kajpada ne smemo čuditi. Naša občina je bila dolga leta »dominior« za industrijo, veliko manj pa za trgovino. Trgovska podjetja so se, tako kakor v drugih mestih pri nas in v svetu, razvijala (in razvila) v središčih, v našem mestu torej v občini Ljubljana-Center. Toda zadnja leta tudi ta gospodarska panoga prodira med nami in se dobro razvija, ta razvoj pa bo še večji, ko bodo v naši občini uresničene predvidene naselitve in ko bodo zrasle nove stanovanjske soseske, kot je Soseska 6. Toda tokrat ni naša naloga, da komentiramo razvoj trgovine, ampak da v obliki »tekmovanja« prikažemo, kdo so največji trgovci v naši občini. Po podatkih iz občinske skupščine, zbranih na podlagi zaključnih računov, velikih trgovcev tako rekoč niti nimamo, razen dveh ali treh. Da je zares tako, pogledjmo, kaj nam v tej zvezi pokaže celotni dohodek.

KOMENTAR: Skladi nam pokažejo, kakšna je delitev dohodka v delovni organizaciji. Vodilni na tej naši lestvici izloča od 100 dinarjev dohodka 31,2 v sklade, kar je sorazmerno dobro. Naslednji, ki je trenutno na drugem mestu, ima nekoliko slabše razmerje: vsak četrti dinar daje v sklade. Kurivoprodaja pa je med vodilnimi daleč najboljša: skoraj vsak drugi dinar gre v sklade. Nasprotno pa izloča Cosmos v sklade vsak osmi dinar. Drugi so pod mejo Kurivoprodaje. Največ dohodka gre torej za osebne dohodke, kar je glede na naravo trgovine tudi logično. Ko bi vedeli, kakšni so skladi v teh delovnih organizacijah in kako delijo sredstva, namenjena za sklade, bi na podlagi teh podatkov lahko globlje prodrl v strukturo delitve in točno videli, ali so skladi namenjeni za razširjeno reprodukcijo, torej za nove trgovske lokale in razširitev podjetij, ali pa grejo za družbeni standard (stanovanja itd.). Zanimivo je pri tem, da je recimo Iskra CAOP imela sorazmerno zelo nizke materialne stroške (razlika med celotnim dohodkom in dohodkom) in da ima spet sorazmer-

no visoke stroške za kadre, saj gre vsak osmi dinar v sklade. Ta tabela in ti podatki omogočajo v tej smeri še globlja obravnavanja, ki jih prepuščamo vam, da sami ocenite, koliko je kakšno podjetje poslovalo dobro ali ne. Nas zanima ob tej priložnosti podatek, ki smo ga dobili s to disciplino. Vse do devetega mesta je namreč vrstni red na lestvici spremljala tudi uvrstitev po skupnem številu točk oziroma po velikosti skladov. Ali se tudi tu skriva kak podatek, ne moremo z gotovostjo reči, četudi se izkaže, da so mnoga podjetja našla svojo »velikost« prav v skladih.

ZAPOSLENI

ŠTEVILO zaposlenih je kategorija, ki v do- bršni meri ilustrira razvitost podjetja. Zato pogledjmo, kako je s to rečjo v naši (občin- ski) trgovini:

Podjetje	Stev. zaposl.	Točke	Skupaj	Mesto
1. Slovenija-vino	2.033	10	39	1.
2. Cosmos	1.015	9	34	3.
3. Slovenija-avto	492	8	35	2.
4. Drogerija	129	7	20	5.
5. Kurivoprodaja	102	6	26	4.
6. Iskra CAOP	33	5	8	9.
7.—8. Elektrovod	30	3,5	10,5	7.
7.—8. Galis	30	3,5	11,5	8.
9. Koopromet	29	2	19	6.
10. Slovenija-promet (podružnica)	25	1	3	10.—11.
11. Gorjana	7	—	3	10.—11.

Zunaj razvrstitve sta tu ostala Slovenija-promet (uprava) 10 in Obrt-oprema 9 zaposle- nih.

KOMENTAR: Če zdaj vse dosedanje tekmo- vanje podrobneje analiziramo, lahko prido- mo celo do povprečnih bruto osebnih do- hodkov. To bomo tudi storili. V Slovenija- avtu so znašali lani (bruto) okoli 40.000 di- narjev. Ko bi od te vsote odšteli dajatve (davke), bi dobili neto znesek in če bi tega razdelili nato na 12 delov, bi dobili povpre- čni mesečni osebni dohodek. Vendar nas to ne zanima. Zanimajo nas razmerja, ki jih iz teh podatkov ni mogoče dobiti. Namreč: Razlika med dohodkom in skladi je znašala v Slovenija-avtu približno 26 milijonov di- narjev. To vsoto so po teh podatkih raz- delili na osebne dohodke in podobno. Slove- nija-vino na primer ima razliko 75 milijonov, ki jo je razdelila med 2.033 delavcev. Tako je na njihovega delavca prišlo od tega dela dohodka kakih 37.000 dinarjev bruto. Trideset zaposlenih delavcev Elektrovida je razdelilo lani nekako poldrugi milijon dinarjev, pa pride pri njih na zaposlenega po teh podat- kih 50.000 dinarjev ali več kakor pri Slove- nija-vinu in Slovenija-avtu.

MNOGOBOJ

Sele v mnogoboju se zadeve razčistijo. Kako je to v naši trgovini?

CELOTNI DOHODEK NA ZAPOSLENEGA:

Podjetje	Točke	Mesto
1. Gorjana	3,57	10
2. Elektrovod	2,90	9
3. Obrt-oprema	1,44	8
4. Slovenija-avto	1,40	7
5. Galis	0,79	6
6. Slovenija-promet (podružnica)	0,72	5
7. Kurivoprodaja	0,62	4
8. Slovenija-promet (uprava)	0,60	3
9. Drogerija	0,31	2
10. Koopromet	0,30	1

DOHODEK NA ZAPOSLENEGA:

1. Koopromet	0,21	10
2. Elektrovod	0,101	9

Podjetje	Točke	Mesto
3. Iskra CAOP	0,081	8
4. Kurivoprodaja	0,080	7
5. Obrt-oprema	0,075	6
6. Gorjana	0,071	5
7. Slovenija-avto	0,070	4
8. Galis	0,060	3
9. Slovenija-vino	0,044	2
10. Slovenija-promet (uprava)	0,040	1

BRUTO SKLADI NA ZAPOSLENEGA:

1. Koopromet	0,130	10
2. Elektrovod	0,066	9
3. Kurivoprodaja	0,040	8
4. Obrt-oprema	0,030	7
5. Slovenija-avto	0,020	6
6. Slovenija-vino	0,0171	5
7. Gorjana	0,0170	4
8. Galis	0,016	3
9. Iskra CAOP	0,008	2
10. Drogerija	0,007	1

Skupna razpredelnica pa je po mnogo- boju takale:

1. Slovenija-avto	52	1.
2. Elektrovod	46,5	2.
3. Slovenija-vino	46	3.
4. Kurivoprodaja	45	4.
5. Koopromet	40	5.
6. Cosmos	34	6.
7. Galis	23,5	7.
8.—9. Drogerija	23	8.—9.
8.—9. Obrt-oprema	23	8.—9.
10. Gorjana	22	10.

Zunaj končne uvrstitve sta ostala oba predstavnika Slovenija-prometa in pa Iskra-CAOP, četudi je zbrala kar precej točk — 18.

KOMENTAR: Naj končamo s preseneče- njem. Podjetje, ki ima samo 7 zaposlenih, se je uvrstilo v deseterico, iz te družine pa so izpadla večja podjetja. To je Gorjana. Ali kaže to, da ima tudi kvaliteta vlogo? Ali pa je morda slučaj? Da temu ni tako, pove po- datek, da se je Gorjana uvrstila do desetega mesta v štirih disciplinah od sedmih in da je v zadnjih treh, v tako imenovanem mno- goboju, zbrala veliko točk in si tako zago- tovila mesto med najboljšimi. Vendar nas ne zanima samo to. Nasprotno. V tem tren- utku nas zanima dejstvo, da trgovina v Ši- ški ni dovolj razvita in da je za njen moč- nejši razvoj potrebno zagotoviti več prostora. To se lahko zgodi samo, če bomo tej gospodarski veji posvetili več pozornosti.

V. K.